

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ	: Anonim Şirket
DMO	: Devlet Malzeme Ofisi
EKAP	: Elektronik Kamu Alımları Platformu
IE1	: Standart Verimlilik
IE3	: Premium Verimlilik
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
TAGEM	: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜSEB	: Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversitenin, Döner Sermaye İşletmesindeki Ortaklık Payının Üniversite Bilançosunda Eksik Yer Alması

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite Bünyesinde Kiraya Verilen İşletmelerde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının Bulunmaması

2. Bazı Kira Alacaklarının Tahsil Edilmesi Sürecinde Eksiklikler Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Akdeniz Üniversitesi de Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 20 Temmuz 1982 tarihli ve 17760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 41 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 21'inci maddesi ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Akdeniz Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve

müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör, Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 24 fakülte, 7 enstitü, 1 yüksekokul, 12 meslek yüksekokulu, 1 konservatuvar ve 53 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	584	161	745
Doçent	327	151	478
Doktor öğretim üyesi	387	162	549
Öğretim görevlisi	643	102	745
Araştırma görevlisi	646	311	957
Toplam	2587	887	3474

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	629	361	990
Sağlık	1042	483	1525
Avukatlık	5	1	6
Eğitim-öğretim	4	-	4
Teknik	170	55	225
Yardımcı	121	74	195
Sözleşmeli	384	446	830
Din Hizmetleri	1	0	1
İşçi	1909	0	1909
Toplam	4265	1420	5.685

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 6852’dir. Ayrıca Üniversitede 32 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II Sayılı Cetvelin, (A)

“Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Akdeniz Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	4.060.170.431,00	3.990.260.745,64	98,27
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	499.614.500,00	481.204.379,42	96,31
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	539.244.686,00	443.848.947,14	82,30
Cari Transferler	760.168.250,00	751.466.106,63	98,85
Sermaye Giderleri	1.121.141.900,00	378.502.669,60	33,76
Toplam	6.980.339.767,00	6.045.282.848,43	86,60

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5.686.422.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 1.293.917.767,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 6.980.339.767,00 TL’ye ulaşmış olup ödeneğin %86,60’ı olan 6.045.282.848,43 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 4.060.170.431,00 TL ödeneğin 3.990.260.745,64 TL’si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 499.614.500,00 TL ödeneğin 481.204.379,42 TL’si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 539.244.686,00 TL ödeneğin 443.848.947,14 TL’si, cari transferlerde 760.168.250,00 TL ödeneğin 751.466.106,63 TL’si, sermaye giderlerinde 1.121.141.900,00 TL ödeneğin 378.502.669,60 TL’si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu projeleri (TÜBİTAK), Farabi, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Ar-Ge projeleri (TAGEM), Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 181.785.712,24 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	93.013.000,00	99.214.678,43	106,66
Alınan Bağış ve Yardımlar	5.487.548.000,00	5.683.900.066,00	103,57

Diğer Gelirler	105.861.000,00	274.275.521,77	259,09
Toplam	5.686.422.000,00	6.057.390.266,20	106,52
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0,00	1.113.685,11	-
Net Toplam	5.686.422.000,00	6.056.276.581,09	106,50

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 5.686.422.000,00 TL olan Üniversitenin yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 6.056.276.581,09 TL'dir.

Dönem faaliyet geliri 7.389.304.430,85 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.113.685,11 TL, enflasyon düzeltmesi toplamı 4.043.161.577,95 TL ve faaliyet gideri 6.542.980.581,34 TL olan Üniversite, 2024 yılını 4.888.371.742,35 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 5.842.268.216,81 TL, gider toplamı 5.050.258.900,68 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 792.009.316,13 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin 2024 yılı gelir toplamı 276.257.111,13 TL, gider toplamı 303.228.557,54 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 26.971.446,41 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 30.04.2004 tarih ve 25448 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/7127 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Antalya Teknokent Yönetici ve İşletici AŞ ile 20.01.2018 tarih ve 30307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2017/11141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Antalya OSB Teknoloji Geliştirme Bölgesi İşletim AŞ'nin ortağıdır.

Antalya Teknokent Yönetici ve İşletici AŞ'nin kuruluş sermayesi 4.300.000 TL olup Üniversitenin %46,51 oranında ortaklığı bulunmaktadır. Üniversite, Antalya OSB Teknoloji Geliştirme Bölgesi İşletim AŞ'ye ise 207.000,00 TL sermaye ile %0,5 oranında ortaktır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin

katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının web tabanlı Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 7 (yedi) iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 5 (beş)’i doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Akdeniz Üniversitesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversitenin, Döner Sermaye İşletmesindeki Ortaklık Payının Üniversite Bilançosunda Eksik Yer Alması

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin bilançosunda yer alan sermaye tutarı ile Üniversitenin kendi bilançosunda yer alan “242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı” tutarının eşit olmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin olarak “Hesabın niteliği” başlıklı 62’nci maddesinde; söz konusu hesabın kamu idarelerinin bütçelerine konulan ödeneklere dayanarak, döner sermayeli kuruluşlara verdikleri ayni ve nakdi sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmelik’in “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 163’üncü maddesinde; döner sermayeli kuruluşlara gerek nakdi gerekse ayni sermaye şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği ve sermaye katılımı tutarlarının döner sermayeli kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği; “Hesabın işleyişi” başlıklı 164’üncü maddesinde ise; döner sermayeli kuruluşlara taahhüt edilen sermaye tutarlarının 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiş, yerine getirilen sermaye taahhüt tutarlarının bir taraftan 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik hükmünden anlaşılabacağı üzere Döner Sermaye İşletmesinin bilançosunda yer alan sermaye tutarı ile Üniversitenin bilançosunda yer alan “242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler” hesabı tutarının birbirine eşit olması gerekmektedir.

Oysa Üniversitenin, sermayesinin tamamına sahip olduğu Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı bilançosundaki sermaye tutarı 18.903.181,77 TL olarak yer alırken, Üniversitenin 2024 yılı bilançosundaki “242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler” hesabı tutarı 897.658,81 lira eksiğiyle 18.005.522,96 TL olarak yer almaktadır.

Sonuç olarak, Üniversite bilançosunun “242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler” hesabında tespit edilen 897.658,81 TL tutarındaki hatanın düzeltilmesi gerekmektedir.

Söz konusu tespit, kurum tarafından 06.03.2025 tarih ve 2025/3552 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Bünyesinde Kiraya Verilen İşletmelerde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının Bulunmaması

Üniversite tarafından kiraya verilen ve kantin, kafeterya vb. şekilde faaliyet gösteren işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in “İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesinde, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

Üniversite ile üniversiteye ait işletmeleri kiralayanlar arasında akdedilen matbu kira sözleşmelerinin 11’inci maddesinde de; kiracının işletme ruhsatı alamaması ve her ne sebeple olursa olsun işletme ruhsatının iptal edilmesinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 62’nci maddesine göre tebligat yapmaya gerek kalmaksızın fesih sebebi sayılacağı, kesin teminatın gelir kaydedilip, cari yıl kira bedelinin tazminat olarak tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, kiracıların işletme ruhsatlarının alıp almadıklarının Üniversite tarafından takip edilmesi ve ruhsat alamayan işletmelere ait kira sözleşmelerinin feshedilerek kesin teminatlarının gelir kaydedilmesi ayrıca cari yıl kira bedellerinin tazminat olarak alınması gerekmektedir.

Kiraya verilen taşınmazlar incelendiğinde kantin, kafeterya vb. işletmelerin faaliyet gösterdiği ancak hiçbirinin ilgili belediyeden faaliyet konularına göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadıkları görülmüştür.

Kamu İdaresinin cevabında; Üniversiteye ait binaların çoğunluğunun 1982-2012 yılları arasında yapılmış olması ve binaların ruhsatının ve Yapı Kayıt Belgelerinin bulunmaması nedeniyle kiracıların işyeri açma ve çalışma ruhsatı alamadığı,

Daha sonra 26.10.2018 tarihinde Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından Yapı Kayıt Belgelerinin alındığı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından düzenlenen Yapı Kayıt Belgesinin de Üniversiteye verildiği,

18.02.2025 tarih E-31427153-756.99-1145388 sayılı yazı ile Konyaaltı Belediyesine gerekli başvuruların yapıldığı, bahse konu başvuru sonrası çarşılar ve diğer binalarda bulunan tüm işletmeler ile iletişime geçilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı başvuru işlemlerinin yapılması gerektiği hususunun tebliğ edildiği,

Konyaaltı Belediyesinin ilgili müdürlüğü tarafından ruhsatlandırma işlemlerinin devam ettiği ve konunun İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı İhale Şube Müdürlüğü ile Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı Emlak Şube Müdürlüğü tarafından takip edildiği, en kısa sürede ilgili işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı almasının sağlanacağı, almayan veya alıp iptal edilen işletmelerin sözleşmelerinin ise ilgili mevzuat gereğince tebligat yapmaya gerek kalmaksızın fesih edilerek, kesin teminatının gelir kaydedilip, cari yıl kira bedelinin tazminat olarak tahsil edileceği,

İfade edilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda yer alan mevzuat uyarınca, Üniversite tarafından kiraya verilen ve kantin, kafeterya vb. şekilde faaliyet gösteren işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarını alıp almadıklarının Üniversite tarafından takip edilmesi ve ruhsat alamayan işletmelere ait kira sözleşmelerinin feshedilerek kesin teminatlarının gelir kaydedilmesi ayrıca cari yıl kira bedellerinin tazminat olarak alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Kira Alacaklarının Tahsil Edilmesi Sürecinde Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin kiraya verilen taşınmazlarının incelenmesinde, kira bedeli tahsil edilemeyen kiracıların olduğu görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Müteahhit veya Müşterinin Sözleşmenin Bozulmasına Neden Olması" başlıklı 62'nci maddesinde; sözleşme yapıldıktan sonra 63'üncü maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, kesin teminatın gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği ve gelir kaydedilen kesin teminatın da, müteahhidin veya müşterinin borcuna mahsup edilemeyeceği belirtilmiştir.

Kiracılarla yapılan kira sözleşmelerinin "Diğer Hususlar" başlıklı 20'nci maddesinde,

Kira ödemelerinin zamanında yapılmaması halinde idare tarafından kiracıya iki defa yazılı ihtarla bulunulacağı,

Birinci ihtar yazısının tebliğini izleyen 10 gün içinde sorun giderilmediği takdirde birinci sefer için 1.000,00 TL ceza uygulanacağı, ayrıca vadesinde ödenmeyen kira bedeli için 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51'inci maddesi gereğince belirlenen oranda gecikme zammı uygulanacağı,

Birinci ihtarlara rağmen hatalar giderilmediği takdirde ikinci ihtar yazısı yazılacağı, ikinci ihtar yazısıyla da hatalar 10 gün içinde giderilmediği takdirde ikinci sefer için 2.000,00 TL ceza uygulanacağı, ayrıca vadesinde ödenmeyen kira bedeli için 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51'inci maddesi gereğince belirlenen oranda gecikme zammı uygulanacağı,

İki ihtar yazısından sonra kiracının yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, sözleşmenin ihbarsız herhangi bir yargı kararma gerek kalmaksızın tek taraflı olarak feshedileceği, fesih sonrası teminatın irat kaydedileceği, sözleşmenin feshi halinde firmanın idareden herhangi bir tazminat talebinde bulunamayacağı, cari yıl kira bedelinin yüzde yirmibeşinin tazminat olarak tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Üniversitenin 2024 yılı sonu itibarıyla, 23 adet kiracıdan 2.721.564,45 TL kira alacağı bulunduğu ve yıl içinde farklı dönemlerde alınması gereken kiralar tahsil edilemediğinden yukarıda yer verilen hükümlerin işletilmediği tespit edilmiştir.

Bahse konu bu alacakların tahsilat sürecinin hızlandırılması, tahliye süreci işletilmiş olanlar açısından da Kanun ve sözleşme hükümlerine uygun işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresinin cevabında; Kovid-19 salgını nedeniyle kiracılar işletmelerini açamadığından 2022 yılı Temmuz-Ağustos aylarına kadar kira alınmadığı ve ek süre verildiği,

2023 yılı Şubat ayı içerisinde meydana gelen büyük depremler sonrasında, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılına uzaktan öğretim yöntemiyle başlandığı, Üniversite yerleşkesinde yer alan yurtlara depremzedelerin yerleştirildiği,

Üniversite Senatosunca 2022-2023 Eğitim Öğretim yılı için verilen ancak 2023-2024 yılını da kapsayacak şekilde uzayan uzaktan eğitim kararları ile Yaz Okulu yapılmaması kararı sonrasında Yüksek Öğretim Kuruluna kira alacaklarına ilişkin görüş sorulduğu, Yüksek Öğretim Kurulu Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından gönderilen 10.04.2023 tarihli ve E-50127709-045.99-22091 sayılı yazıda konuya ilişkin olarak üniversitelerin yetkili organlarınca verilen kararın uygulanmasının uygun olacağının belirtildiği,

Bunun üzerine Üniversite tarafından kiracılara, 2023 yılı içerisinde kira alınmaması, süre uzatım verilmesi, kira ertelenmesi veya çeşitli indirim oranları uygulanması vb. kolaylıkların uygulanmadığı ve kira almaya devam edildiği,

Öğrenci yurtlarında bulunan depremzedelerin ise 2024 yılı Haziran ve Temmuz ayına kadar kaldığı,

2023-2024 içerisinde yaşanan bu sıkıntılar ve kira artış oranlarının TÜFE-Oniki Aylık Ortalamalarının %50 üzerinde olması ve %25 kira artış oranı sınırlamasının Eylül 2023 tarihinde son bulması ile birlikte genel fiyat seviyesinin yükselmesi nedeniyle 2024 yılı içerisinde farklı dönemlerde alınması gereken bazı kiraların tahsil edilemediği,

Bahse konu bu alacakların büyük bir kısmının tahsil edildiği, tahsilatı gerçekleştirilemeyen işletmeler için ise Devlet İhale Kanunu, kira sözleşmesi ve eki şartname hükümlerinin uygulandığı, Kanun ve sözleşme hükümlerine uygun iş ve işlemlerin yerine getirilmesi için azami dikkat gösterileceği,

İfade edilmiştir.

Sonuç olarak; 2020-2023 yılı itibariyle yaşanan ve Kamu İdaresi tarafından da belirtilen olumsuzlukların sürece katkısı anlaşılmakla birlikte 2024 yılı içinde bazı kiracılardan hiç kira alınamadığı, yılın başından itibaren alınamayan kiralar için de işlem yapılmadığı anlaşılmıştır. Bu durum düzenli şekilde kira ödeyen diğer işletmeler için de olumsuz örnek teşkil etmektedir. Bu itibarla, bahse konu bu alacakların tahsilat sürecinin hızlandırılması, tahsil edilemeyenler için de Kanun ve sözleşme hükümlerine uygun işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM BULGULARI	5

KISALTMALAR

EKAP : Elektronik Kamu Alımları Platformu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Bazı Alımlar İçin Sözleşme Yapılmaması
2. Faaliyeti Olmayan Döner Sermaye İşletme Birimlerinin Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 02.09.1999 tarih ve 23804 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, halen 2.9.1999 tarihli ve 23804 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'ni yürürlükten kaldıran ve 09.02.2021 tarih ve 31390 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği uyarınca faaliyetlerini yürütmektedir.

Döner Sermaye İşletmesi, 09.02.2021 tarih ve 31390 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, danışmanlık ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak, seminer, konferans ve sempozyumlar düzenlemek.

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak.

c) Üniversite bünyesindeki bütün fakülte, enstitü, yüksekokul, bölüm, merkez ve rektörlüğe bağlı diğer birimlerde, bu birimlerin görev, yetki ve ilgi alanlarına giren bilimsel faaliyetler ile bu birimlerin olağan çalışma düzeni içinde tüm mal ve hizmetleri üretmek.

ç) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil, araştırma ve uygulama yapmak ve rapor düzenlemek.

d) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız geçici kuruluşları işletmek.

e) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi ve organizasyonu, danışmanlık, eğitim organizasyonu, bakım-onarım

yapmak ve bunlara ilişkin raporları hazırlamak.

f) Her türlü basım ve yayım hizmetlerini yerine getirmek.

g) Açılmış veya açılacak her türlü hizmet amaçlı işletmelerin faaliyetlerini yürütmek ve bu kapsamda yiyecek, içecek, konaklama ve benzeri hizmetler vermek

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarih ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı olarak çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 36’dır.

İşletme Müdürlüğünde; 1 işletme müdürü, 269 idari memur ve 1349 sürekli işçi hizmet vermektedir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü ve 6 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak

kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 6.664.000.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır.

İşletmenin 2024 yılında 5.050.258.900,68TL bütçe giderine karşılık 5.842.268.216,81 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı gelir tablosuna göre 5.842.268.216,81 TL gelir elde edilmiş, 5.050.258.900,68 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 792.009.316,13 TL karla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Bazı Alımlar İçin Sözleşme Yapılmaması

Hastane tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (c) bendi kapsamında yapılan bazı malzeme ve hizmet alımları için sözleşme imzalanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (c) bendinde; "Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması." hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin ilgili maddesini yürürlükte kaldıran ve 11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ" in "Alımlara ilişkin uygulama esasları" başlıklı 4'üncü maddesinin beşinci fıkrasında ise teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlar ile Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda sözleşme imzalanması zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; Hastane tarafından 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (c) bendi kapsamında yapılan bazı malzeme ve hizmet alımları için sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (c) bendi kapsamında yapılan tüm mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için, belli bir süre gerekliliği aranmaksızın sözleşme yapılması hususuna azami dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (c) bendi kapsamında yapılan tüm malzeme ve hizmet alımları için, teslimi, sunumu ya da yapımı için belli bir süre gerekliliği aranmaksızın, sözleşme yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Faaliyeti Olmayan Döner Sermaye İşletme Birimlerinin Bulunması

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne bağlı birimlerden 25'inin 3 yıldan daha uzun süredir herhangi bir faaliyette bulunmadığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Döner Sermaye" başlıklı 58'inci maddesinin (a) fıkrasında; Yükseköğretim kurumlarında üniversite yönetim kurulunun önerisi ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile döner sermaye işletmesi kurulabileceği, (j) fıkrasında ise; Döner Sermaye İşletmelerinin faaliyet alanları, gelir ve giderleri, sermaye limitleri ile işletmelerin yönetimine ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği ifade edilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına ilişkin

Yönetmelik'in “Faaliyet alanları” başlıklı 5'inci maddesinde; döner sermaye işletmelerinin yükseköğretim kurumlarının esas faaliyetlerini aksatmayacak şekilde çalıştırılması gerektiği ve bu işletmelerin;

a) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler yapmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını sağlamak,

c) Üniversite ve ona bağlı kurumlarda hasta muayene ve tedavisi yapmak ve bunlarla ilgili tahlil ve araştırmaları yürütmek,

ç) Yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretiminde bulunmak,

amaçlarından biri veya birkaçına yönelik faaliyette bulunması gerekir.

2024 yılı itibarıyla toplam 72 döner sermaye işletme biriminden 25 birimin 3 yıldan daha uzun süredir aktif olmadığı tespit edilmiş olup, söz konusu işletmelerin kuruluş amaçları doğrultusunda sayılan faaliyetlerden biri veya birkaçına yönelik aktif çalışmada bulunması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne bağlı 25 birimin kuruluş amacına uygun olarak faaliyete geçirilmesi için gerekli işlemlerin tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde, faaliyeti olmayan birimlerin kuruluş amacına uygun olarak faaliyete geçirilmesinin, faaliyete geçirilemeyenlerin ise kapatılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>